

Els bahá'ís de Girona, unitat dins la diversitat

La fe bahá'í es remunta a mitjan segle XIX (1844) a l'antiga Pèrsia, en un context social dramàtic i d'opressió. El seu líder espiritual és Bahá'u'lláh (1817-1892) i els fidels donen continuïtat a preceptes relacionats amb la transformació social fonamentats en el desarmament, la cultura de la pau, la ciència, projectes educatius, la igualtat de gènere o el diàleg sincer entre les diferents religions. Malgrat ser reconeguda com una religió independent, amb gairebé vuit milions d'adeptes arreu del món, a l'Iran la seva pràctica continua sent segregada. A Girona, una petita comunitat de bahá'ís demostren amb les seves accions quotidianes que un món de respecte i harmonia entre els éssers humans és possible.

Text > **EDU SÍVORI ALT**, poeta i psicòleg social

Fotos > **ARXIU DE LA COMUNITAT BAHÁ'Í DE GIRONA**

>> La cantant persa Katy Évoghli a la Casa de Cultura de Girona.

Som al llindar d'una era les convulsions de la qual proclamen alhora les raneres agòniques del vell ordre mundial i els dolors de part del nou.

SHOGHI EFFENDI

Investigadors i científics del món sencer s'han endinsat en l'antiga Pèrsia per cercar els orígens de la humanitat. Un món llunyà, pobre i oblidat de tota mena d'avenç o progrés occidental, tot i que amb una riquesa cultural llegendària que va mantenir les tradicions i el folklore autòctons fins a l'arribada del capitalisme salvatge.

Per aquella època, Anglaterra, França i Rússia es van disputar aquestes riqueses i van dominar el comerç, subjugant Pèrsia sota el seu domini. Són conegudes també, al llarg de la història, les diferències entre tendències islàmiques, sunnites i xiïtes, així com les modernes conteses bèl·liques entre l'Iran i l'Iraq pel control petrolífer durant els anys vuitanta.

Durant segles, Pèrsia va estar sumida en el caos, la violència, la ignoràn-

cia i les progressives èpoques convulsives, que van afavorir l'anhel del seu poble per l'arribada d'un nou messiàs.

Així almenys ho esperaven els bábís, martiritzats a mitjan segle XIX, quan van veure en Mírzá Alí Muhàmmad, *el Báb* ('la Porta'), el nou missatger enviat per Déu. Bon musulmà i descendent directe de Mahoma, era un jove comerciant considerat el madhí promès de les escriptures islàmiques sobre la terra. Va declarar la seva missió el 1844, i així va començar l'era bahá'í. En la seva fe, Déu l'ha enviat com a reparador de la humanitat i com a anunciador del profeta que vindrà i que, segons ell, ja era entre tots i totes. Va declarar la seva revelació en tornar de la Meca, raó per la qual va patir persecució, assots, empresonament i una condemna a mort que, finalment, es va executar el 9 de juliol de 1850, quan només tenia trenta anys.

El Báb representava l'esperança d'un camí espiritual i d'amor bastant allunyada de la concepció actual d'una guerra santa apocalíptica. Els seus seguidors, els bábís, van donar la vida per ell, van ser també empaïtats i fins i tot van patir la seva mateixa sort. Entre ells, Mírzá Husayn-Alí, un

>> Artistes gironins durant l'homenatge a la poeta persa Mahvash Sabet.

predicador que va ser capturat el 1852 en una masmorra pestilent d'una presó de Teheran coneguda com a Syah-Chal ('el pou negre') i en la qual va tenir la seva revelació. Va adoptar el nom de Bahá'u'lláh ('glòria de Déu') i era, sense cap dubte, el continuador del Báb, la manifestació promesa de les escriptures sagrades de totes les èpoques.

A causa de la influència que exercia sobre els seus seguidors, va ser condemnat a diferents presons, i la darrera de totes va ser la de Sant Joan, a Acre, Israel, davant del mont Carmel. Bahá'u'lláh, ja alliberat, va morir i va ser enterrat a l'exili, a Bahjí, un indret al nord d'Acre. Avui, la comunitat mundial seguidora dels seus ensenyaments considera Bahjí el lloc més sagrat de tots i és cap a on orienten les seves pregàries.

A l'Iran xiïta, són minories religioses els cristians armenis, els jueus, els zoroastres (abans de Crist) i els bahá'is, que són la minoria més gran del país.

Des que la Revolució Islàmica va pujar al poder a l'Iran (1978), va quedar clar que la Fe bahá'í hi continuaria sent declarada dissident i, per tant, perseguida i reprimida. No accepten,

per exemple, la igualtat de gènere, ni tampoc que els joves bahá'is tinguin accés a estudis superiors. A l'Iran, el territori per excel·lència de la joventut per sentir-se lliure no és un altre que la clandestinitat, i actualment els bahá'is inscrits superen les dues-centes mil persones.

A l'Iran, els bahá'is s'organitzen des de la resistència al règim teocràtic ira-

nià, fent classes universitàries ocultes en cases particulars i, fins i tot, s'ha donat la circumstància que s'han format grups d'estudi dins cotxes que circulen pels carrers de Teheran i altres grans ciutats. S'ajunten per estudiar en grup per a graus superiors i després presentar-se a exàmens lliures a l'estranger. La poeta i professora Mahvash Sabet, entre tants i tantes, va acabar a

>> Unes noces bahá'is gironines.

>> La comunitat bahá'í de Girona.

la presó per fer aquest tipus de classes. Entre les prohibicions als bahá'ís també figura la d'ocupar càrrecs públics o llocs en entitats oficials del país.

Aquests herois de la resistència bahá'í a l'Iran són reforçats des de l'exterior, que els dona suport en la seva lluita pacífica i els encoratja a no claudicar. La realitat indica, com a mínim

per les xarxes socials, que la violència, la discriminació i l'odi són presents cada dia als carrers de l'Iran, i sobretot contra els bahá'ís, acció que reforcen els mitjans de comunicació. Per Internet, es pot veure que als carrers de l'Iran hi ha detencions arbitràries cada dia, situacions de tortures i atemptats contra cases i tombes de bahá'ís. En aquest sentit, l'organització Human Rights Watch va publicar un informe que qualifica la persecució i la repressió sistemàtica exercida pel govern iranià contra els bahá'ís de «crim contra la humanitat».

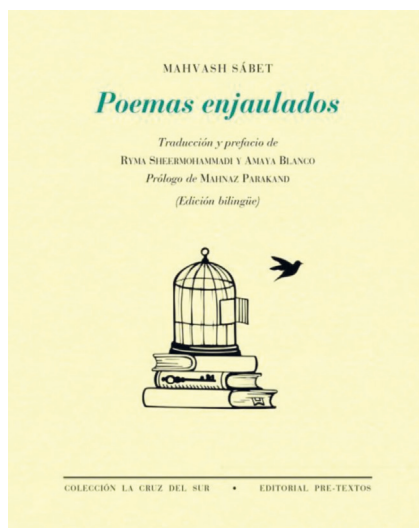
La memòria del poble no oblida com, malgrat la pressió internacional, fa alguns anys deu dones defensores de la igualtat de gènere van ser literalment penjades pel govern després de negar-se a renunciar a la Fe bahá'í. Simin Fahandeh, representant bahá'í, ha denunciat aquests atroços assassinats a l'ONU.

La comunitat gironina

La Fe bahá'í va arribar a Girona a principis dels anys vuitanta, durant els quals un dels seus pioners, el co-

merçant de catifes perses Homayun Abtahizadeh, s'hi va instal·lar amb la seva dona Katayoun (cantant), i amb els anys hi van formar una família integrada amb els seus fills Aida (professora), Suren i Keivan (economistes). Van decidir transmetre els ensenyaments de Bahá'u'lláh a Girona per contribuir a construir un món millor mitjançant la unitat i treballar per alleugerir el patiment humà. Amb el pas dels anys, la comunitat ha anat creixent. Van crear la primera assemblea de Girona el 1988, i des d'aleshores han celebrat naixements, bodes i enterraments segons els seus costums. Així i tot, encara no disposen d'un espai de culte, per la qual cosa es reuneixen en cases particulars. A Girona tampoc no disposen d'un sector al cementiri amb parcel·les a terra, com el que tenen els bahá'ís de Barcelona al Roques Blanques, i per això en reivindiquen un.

Els bahá'ís celebren els seus dies sagrats, com la festa de Naw-Rúz (any nou bahá'í) el 21 de març, la del Ridván (en què Bahá'u'lláh va declarar la seva missió), la declaració del Báb el 23 de

>> Coberta d'un llibre de la poeta Mahvash Sabet.

maig, l'Ascensió de Bahá'u'lláh el 29 de maig i el martiri del Báb el 9 de juliol. Cada dinou dies, és el primer dia de cada mes bahá'í i és el que marca el ritme de la vida comunitària (vegeu el requadre).

La seva fe ja ha arribat als dos segles de vida. Les festes pel bicentenari del naixement del Báb a Girona van tenir lloc a la Fundació Valvi, amb la presència dels bahá'ís i de la comunitat gironina en general. La Fe bahá'í es

fonamenta, com ja hem dit, en la unitat dins la diversitat de tothom sota un mateix Déu. Un dels escrits més coneguts de Bahá'u'lláh diu: «No us mireu com uns estranys, tots sou fulles d'un mateix arbre».

Són un col·lectiu sociocultural obert a qui vulgui participar-hi en temes socials basats en els seus principis. A les comarques, cada vegada també n'hi ha més practicants: Figueres, Blanes i Banyoles en són un exemple.

A Girona capital i a Banyoles tenen assemblees permanents activades, i generen diversos grups educatius en valors adreçats a nens, joves i adolescents amb l'objectiu de la millora personal i de l'entorn. Amb els adults fan trobades de consulta i de reflexió sobre diferents temes d'interès general amb propòsits nobles i constructius més enllà de l'oració, sempre present.

Els bahá'ís segueixen els escrits de Bahá'u'lláh que suggereixen mantenir viva la flama de la fe mitjançant les activitats socioculturals. Creuen en la humanitat com una gran família, sense fronteres, i cada dia preguen amb oracions extretes dels textos escrits a la presó d'Acre per Bahá'u'lláh —que anomenen «el llibre més sagrat»—, amb oracions bahá'ís de les tauletes escrites pel Báb, Bahá'u'lláh, Abdu'l-Bahá, o de les cartes escrites per Shoghi Effendi, net d'Abdú'l-Bahá.

A tot el món hi ha diverses cases d'adoració bahá'ís. En general, són molt boniques i fastuoses, amb cúpules espectaculars arquitectònicament parlant. L'estrella de nou puntes, coneguda com a *haykal* ('temple') és el símbol oficial de la Fe bahá'í, i aquestes cases tenen formes circulars amb nou portes com a senyal d'obertura cap a totes les persones que necessitin un lloc espiritual. Les cases són per a tothom i no són d'ús exclusiu bahá'í.

Aquesta religió no s'imposa des del naixement. El jovent pot triar ser bahá'í a partir dels quinze anys, i començar a seguir les ensenyances de Bahá'u'lláh. L'ètica, la justícia, els valors i temes com el de les drogues i d'altres es tracten des d'un punt de vista educatiu i en grup. Són proclius que tothom hi contribueixi des del seu saber personal, i que s'hi opini es tingui l'edat que es tingui. Creuen que l'ésser humà és bona persona en essència i, per tant, per a ells no existeix la maldat. El fet que practiquin bones accions diàries vol dir que, com més bahá'ís hi hagi, més bons ciutadans hi haurà. Tampoc no es martiritzen amb la culpa. Aprenen dels errors per créixer i creuen en la capacitat de l'ésser humà per poder ser feliç.

Poetes inspiradors

El poeta sufí Yalal ad-Din Rumi, mundialment conegut com a Rumi (1207-1273), va ser un humanista que va buscar perfeccionar el pensament, l'amor i l'harmonia per tal que l'odi i

>> Acte del bicentenari del naixement de Bahá'u'lláh a la Fundació Valvi.

les guerres quedessin eclipsats davant la gran llum de la pau. Per als bahá'ís, Rumi va renovar la visió islàmica perquè va destacar la part espiritual i mística de l'Islam. En aquest aspecte, va ser un inspirador de l'essència de la Fe bahá'í. Hi ha altres poetes que els van inspirar, com ara Fátimih Baragháni Umm-i Salmih (1817-1852), més coneguda com a Táhirih ('la pura') o Quratu'l-Ayn ('consol dels ulls'), que va ser un exemple de lluita representativa de les dones perses. També va ser una integrant femenina del grup dels «Lletres dels vivents», els primers deixebles i seguidors del Báb.

Com ja hem esmentat, els seus seguidors van veure complertes les antigues profecies en el Báb i van ser coneguts com els bábís. La Táhirih va ser considerada una poetessa heretge, revolucionària i defensora dels drets de les dones. Va inspirar l'escriptora britànica Bahíyyih Nakhjávani (d'origen iranià) a escriure la meravellosa novel·la *La dona que llegia massa*. La Táhirih es va unir a les idees del Báb i va ser ell qui, en una trobada que van tenir amb motiu de la històrica Conferència de Badasht, la va batejar

amb aquest nom. Va ser en aquest acte públic i multitudinari que la poeta va decidir treure's el vel, tot proclamant amb aquest gest l'emancipació de la dona i la igualtat dels gèneres, alhora que deixava clar que els ensenyaments del Báb i de Bahá'u'lláh trencaven amb el passat.

La Mahvash Sábet (1953, Ardestan) és una altra gran poeta iraniana que, malgrat els greus problemes de salut que té, actualment està empresonada. Va estudiar a Teheran i es va llicenciar en psicologia; va treballar en alfabetització i va ser expulsada del càrrec quan la Revolució Islàmica va assumir el poder del país. Va ser empresonada el 2008 pels representants del Ministeri d'Intel·ligència i Seguretat Nacional, tant per ser bahá'í com per fer classes en la clandestinitat. Condemnada a vint anys de presó, va ser acusada també d'espionatge a favor de països considerats enemics, com ara Israel (curiosament, el darrer lloc on va viure Bahá'u'lláh) i per exercir propaganda blasfema contra la Revolució Islàmica.

Gràcies a la gran pressió internacional, li van rebaixar la pena a la meitat.

Però el 2022, segons la justícia «per no haver après la lliçó», Sábet va tornar a ser arrestada deu anys més. Al costat de la seva companya de cel·la, Fariba Kamalabadi, van esdevenir un símbol de resistència de la lluita de les dones a l'Iran. Des de la seva cel·la, en un ambient de tortures físiques i psicològiques, la Mahvash escrivia els seus poemes als tovallons i els lliurava als seus escassos visitants. Va ser la novel·lista britànica iraniana Bahíyyih Nakhjávani qui els va traduir a l'anglès i des d'aleshores van agafar un caràcter públic: els va publicar l'any 2017 i van obtenir el premi PEN Internacional. En cada poema seu es poden sentir les terribles experiències internes i místiques que la Mahvash ha passat, així com les seves penes i la seva força moral i espiritual. No només descriu les seves vivències, també l'amuntegament, les penúries de les seves companyes de cel·la. «És molt ombrívol el camí entre el sostre i aquestes quatre parets», va escriure.

El 2020 es va publicar a Buenos Aires i a Espanya el llibre *Poemas enjaulados*, d'Editorial Pre-Textos, que recull els poemes que va escriure a la presó, i és precisament sobre aquest tema que, el 2024, la comunitat bahá'í i els poetes i artistes de Girona li van retre un merescut homenatge a la Casa de la Cultura.

El teòleg espanyol José Luis Marqués Utrillas (1945) és bahá'í i en el seu llibre *Quiénes somos los bahá'ís* afirma: «Poden ser la minoria creadora que esdevingui llevat per a una nova civilització, aquesta vegada planetària. Si uns monjos budistes, uns pescadors jueus i unes tribus àrabs van ser les llavors de grans civilitzacions i cultures, per seguir Buda, Jesús o Mahoma, també és possible que aquells màrtirs perses del segle XIX fossin el germen d'un procés imparable cap a una nova cultura més justa i equilibrada, més unida i més espiritual».

Bahá'u'lláh va triar a Abdu'l-Bahá com a successor i intèrpret de les seves paraules i, al seu torn, Abdu'l-Bahá va elegir el seu net, Shoghi Effendi. A partir d'aquest darrer ja no hi va haver més successors, però actualment s'ha arribat al consens que la Casa Universal de Justícia és l'òrgan administratiu internacional màxim per guiar la Fe bahá'í, a partir dels textos originals revelats per Bahá'u'lláh.

Els dinou dies

<i>Dia</i>	<i>Nom àrab</i>	<i>Traducció</i>	<i>Data gregoriana</i>
1	Bahá	Esplendor	21 de març
2	Jalál	Glòria	9 d'abril
3	Jamál	Bellesa	28 d'abril
4	'Azamat	Grandesa	17 de maig
5	Núr	Llum	5 de juny
6	Rahmat	Misericòrdia	24 de juny
7	Kalimát	Paraules	13 de juliol
8	Kamál	Perfecció	1 d'agost
9	Asmá'	Noms	20 d'agost
10	'Izzat	Força	8 de setembre
11	Mashíyyat	Voluntat	27 de setembre
12	'Ilm	Coneixement	16 d'octubre
13	Qudrat	Poder	4 de novembre
14	Qawl	Discurs	23 de novembre
15	Massá'il	Preguntes	12 de desembre
16	Sharaf	Honor	31 de desembre
17	Sultán	Sobirania	19 de gener
18	Mulk	Domini	7 de febrer
19	'Alá'	Sublimitat	2 de març